

PATVIRTINTA
Alytaus „Drevinuko“
mokyklos-darželio
direktoriaus 2017 m. rugsėjo 4 d.
įsakymu Nr. V-

ALYTAUS „DREVINUKO“ MOKYKLOS-DARŽELIO SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Alytaus „Drevinuko“ mokyklos-darželio (toliau – mokykla-darželis) smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo mokykloje-darželyje tvarka (toliau – tvarka) parengta vadovaujantis smurto ir patyčių prevencijos įgyvendinimo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“.

2. Tvarkos paskirtis – padėti mokyklos-darželio bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

3. Tvarkos tikslas - siekiant ugdyti pozityvų mokinių elgesį ir sukurti draugišką ir saugią atmosferą, nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, klasės, įstaigos, šeimos lygmeniu, siekiant užkirsti kelią smurtui ir patyčioms.

4. Tvarka remiasi šiais principais:

4.1. į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

4.2. kiekvienas mokyklos-darželio administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi reaguoti ir stabdyti;

4.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų.

5. Tvarkoje vartojamos sąvokos:

5.1. patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

5.2. patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

5.2.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

5.2.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

5.2.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

5.2.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

5.3. patyčias patiriantis vaikas – mokinys, iš kurio yra tyčiojamasi.

5.4. besityčiojantysis/skriaudėjas – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų.

5.5. patyčias patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar techninis darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai).

5.6. patyčių stebėtojas – vaikas, matantis ar žinantis apie patyčias.

5.7. patyčių prevencija – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis mokyklos bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

5.8. patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus).

5.9. patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – patyčių situacijos mokykloje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

6. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija; Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, kitais įstatymus įgyvendinančiais teisės aktais.

II SKYRIUS

SMURTO, PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA MOKYKLOJE-DARŽELYJE

7. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi mokyklos-darželio veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi mokyklos-darželio vadovas, Vaiko gerovės komisijos nariai, klasių vadovai, direktoriaus pavaduotojai ugdymui, o jos vykdyme dalyvauja visi mokyklos bendruomenės nariai.

8. Mokyklos-darželio vadovas yra atsakingas už šios Tvarkos parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremto kasmetinio mokyklos patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, jo pristatymą mokyklos bendruomenei ir vykdymą.

9. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja direktoriaus paskirtas mokyklos-darželio vaiko gerovės komisijos pirmininkas ir jo pavaduotojas, kurie kasmet:

9.1. remiantis pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

9.2. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

9.3. teikia siūlymus mokyklos vadovui dėl smurto, patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo mokykloje-darželyje, mokyklos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

9.7. teikia siūlymus mokyklos-darželio vadovui dėl mokyklos Tvarkos tobulinimo;

9.7. atlieka kitus mokyklos-darželio Tvaroje numatytus veiksmus.

10. Klasės, grupės vadovai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

III SKYRIUS

PATYČIŲ INTERVENCIJA MOKYKLOJE-DARŽELYJE

11. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas mokyklos-darželio administracijos atstovas, mokytojas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas nedelsiant (priedas Nr. 1):

11.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

11.2. primena mokiniui, kuris tyčiojasi, mokyklos nuostatus ir elgesio taisykles;

11.3. esant pagalbos mokinio sveikatai ir gyvybei reikalingumui, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar mokyklos darbuotojus bei mokykloje dirbantį visuomenės sveikatos priežiūros specialistą) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

11.4. informuoja klasės vadovą, direktoriaus pavaduotoją ugdymui, socialinį pedagogą apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias;

11.5. socialiniam pedagogui ar vaiko gerovės komisijos pirmininkui, atsakingam už Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymą, klasės vadovas perduoda užpildytą pranešimo apie patyčias formą (priedas Nr. 2).

12. Mokyklos-darželio administracijos atstovo, mokytojo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo veiksmai, atliekami nedelsiant, įtarus ir/ar pastebėjus patyčias kibernetinėje erdvėje ar gavus apie jas pranešimą:

12.1 išsaugo vykstančių kibernetinių patyčių įrodymus ir nedelsiant imasi visų reikiamų priemonių kibernetinėms patyčioms sustabdyti;

12.2. įvertina grėsmę mokiniui, jo sveikatai ir esant poreikiui kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus rūpintojus) ar mokyklos darbuotojus bei mokykloje dirbantį visuomenės sveikatos priežiūros specialistą) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

12.3. surenka informaciją apie besityčiojančių tapatybę, dalyvių skaičių ir kitus galimai svarbius faktus;

12.4. informuoja klasės vadovą, socialinį pedagogą apie kibernetines patyčias ir pateikia įrodymus (išsaugotą informaciją);

12.5. socialiniam pedagogui ar vaiko gerovės komisijos pirmininkui, atsakingam už Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymą, klasės vadovas perduoda užpildytą pranešimo apie patyčias formą (priedas Nr. 2).

13. Klasės (grupės) vadovas gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:

13.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių atvejis;

13.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

13.3. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną.

13.4. užpildo pranešimo apie patyčias formą (Priedas Nr. 2); ją perduoda socialiniam pedagogui ar vaiko gerovės komisijos pirmininkui, atsakingam už Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymą,

14. Užpildytą formą priėmęs asmuo registruoja Smurto ir patyčių registracijos žurnale.

14.1. nesibaigus patyčių situacijai, imasi spręsti patyčių atvejį.

14.2. esant sudėtingesnei situacijai, inicijuoja Vaiko gerovės komisijos posėdį.

15. Vaiko gerovės komisija, įvertinusi turimą informaciją:

15.1. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, klase, kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus); esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

15.2. informuoja mokyklos-darželio direktorių apie esamą situaciją;

15.3 vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui.

16. Mokiniai pasityčiojus iš administracijos atstovo, mokytojo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turi nedelsiant informuoti mokyklos-darželio vadovą, kuris imasi Mokyklos-darželio tvarkoje ar kituose mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų.

17. Administracijos atstovui, mokytojui, švietimo pagalbos specialistui ar kitam darbuotojui pasityčiojus iš mokinio asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turi nedelsiant informuoti mokyklos vadovą (jo nesant vadovo pavaduotoją), kuris imasi Mokyklos-darželio tvarkoje ar kituose mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų.

18. Mokyklos vadovas (jo nesant vadovo pavaduotojas), sužinojęs apie mokyklos darbuotojo patiriamas patyčias arba mokyklos darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis priemonių, numatytų Mokyklos-darželio tvarkos apraše. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus mokykla informuoja kompetentingas valstybės ir Alytaus savivaldybės institucijas.

19. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius mokykloje-darželyje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

20. Tais atvejais, kai mokykloje-darželyje nėra švietimo pagalbos specialistų ar yra kitos priežastys, dėl kurių negali būti teikiama švietimo ar kita pagalba ar netikslinga ją teikti mokykloje, klasės vadovas ar kuratorius ir/ar administracijos atstovas nukreipia mokinį ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus) į Savivaldybės švietimo pagalbos įstaigą.

IV SKYRIUS

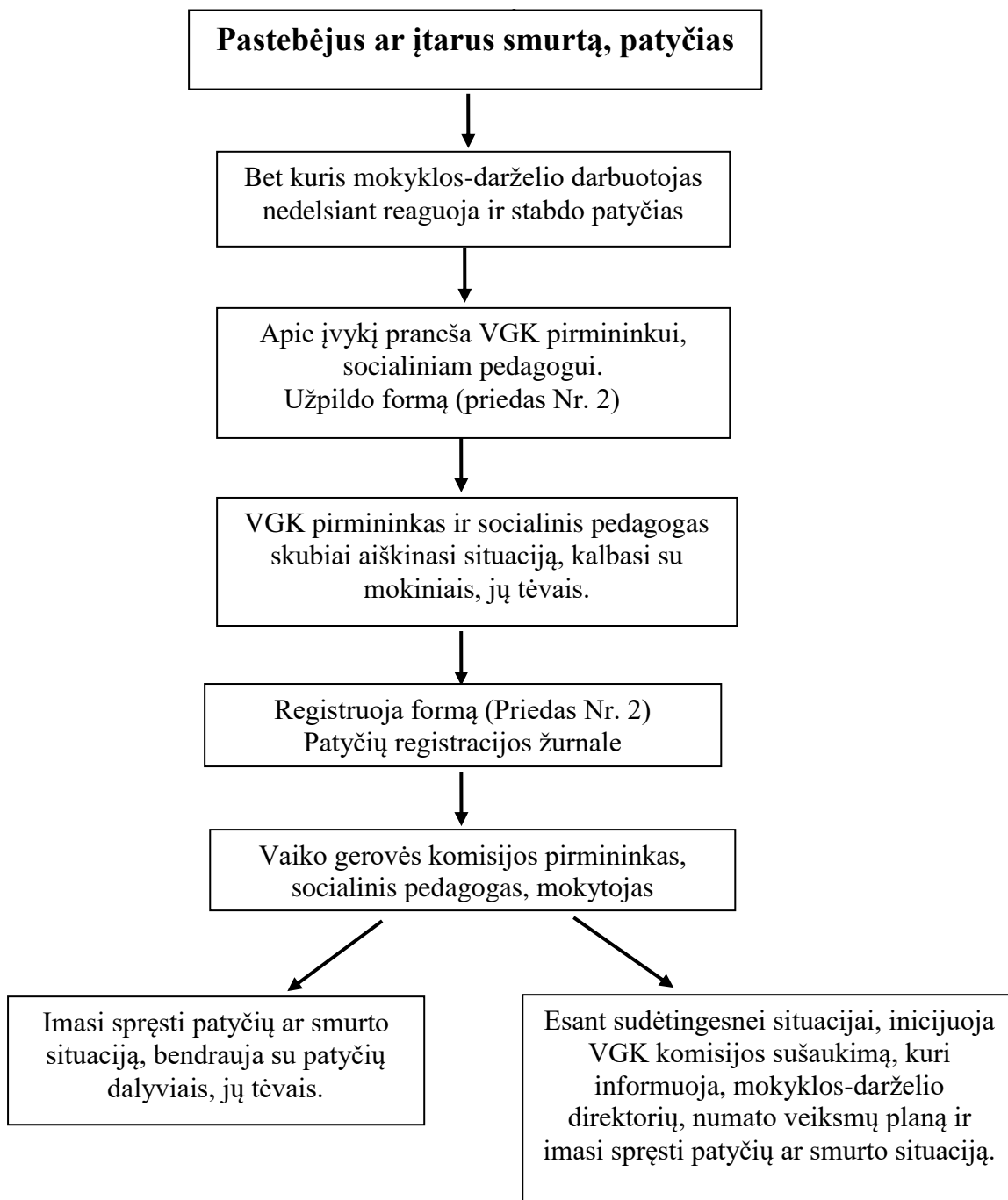
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Visi dokumentai, esantys mokinio asmens byloje, ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti mokinio teises ir teisėtus interesus.

22. Mokyklos-darželio pedagogai ir kiti darbuotojai pasirašytinai supažindinami su šia Tvarka kiekvienų mokslo metų pirmąją savaitę.

**ALYTAUS „DREVINUKO“ MOKYKLOS-DARŽELIO BENDRUOMENĖS
REAGAVIMO Į PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS
PLANAS**

Įtariant patyčias vienas svarbiausių elementų yra tokio elgesio pasikartojimas. Žymėti pastebėtus faktus, kitų perduotą informaciją apie patyčias svarbu dėl šio reiškinių atskleidimo kitiems asmenims - vaikų tėvams, pedagogams ar esant poreikiui kitiems specialistams, taip pat dėl patyčių masto mažėjimo įvertinimo.

PRANEŠIMO APIE PATYČIAS FORMA

Pranešimo data

Ugdymo įstaigos pavadinimas: **Alytaus „Drevinuko“ mokykla-darželis**
Bendrieji duomenys:

Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota (pažymėti):	
<i>Fizinės: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);</i>	
<i>Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;</i>	
<i>Elektroninės: patyčios, vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninių gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.);</i>	
<i>Kiti pastebėjimai (įrašyti) .....</i>	
Ar yra žinoma apie tokio elgesio pasikartojimą:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, patyrusio patyčias, vardas, pavardė, amžius, klasė	
Vaiko/-ų, kuris/-ie tyčiojosi, vardas, pavardė, amžius, klasė	
Vaiko/-ų, stebėjusio/-ių patyčias, vardas, pavardė, amžius, klasė	

Išsamesnė informacija apie įvykį ir planuojamus veiksmus:

--

Užpildžiusio asmens vardas, pavardė

Parašas